

מדינת ישראל

משרד המשפטים

משנה ליועץ המשפטי לממשלה (אזרחי)

ירושלים: ח' כסלו תשע"ה
30 נובמבר 2014
תיקנו: 803-98-2013-000138
סימוכין: 803-99-2014-108661

אל: יהודה זמרת, היועץ המשפטי למשרד הפנים
היועצים המשפטיים לוועדות המקומיות לתכנון ולבניה
באמצעות עוזי סלמן, יו"ר איחוד עורכי הדין ברשויות המקומיות

שלום רב,

הנדון: בדיקת ניגוד עניינים של חברי הוועדה המקומית לתכנון ולבניה - מסירת מידע

1. מפניות שהתקבלו לאחרונה במשרדנו עולה, כי לא כל חברי הוועדות המקומיות מצאו לנכון להעביר ליועץ המשפטי של הוועדה המקומית, שבה הם מכהנים, מידע הדרוש ליועץ המשפטי לשם בדיקת ניגוד עניינים שאפשר כי חבר הוועדה נתון בו. מידע זה ראוי שיימסר, דרך כלל, באמצעות מילוי שאלונים שהיועץ המשפטי העביר לחברי הוועדה. זכור, משרד המשפטים העביר 'שאלון לדוגמא' לבחינת שאלת ניגוד העניינים ואנו מקווים כי נעשה בו שימוש.

2. נוכח האמור לעיל נבקש לפנות אליכם בהבהרה כדלקמן.

3. ביום 1.11.14 נכנס לתוקפו סעיף 44 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה-1965 (להלן: **החוק**), אשר קובע הוראות בדבר בדיקת ניגוד עניינים של חברי מוסדות התכנון המקומיים. החוק מטיל על היועץ המשפטי של מוסד התכנון לבחון, האם מתקיים בחבר מוסד התכנון ניגוד עניינים תדיר, שאז יהיה מנוע מלכהן בתפקידו זה, או ניגוד עניינים שאינו תדיר, שאז יהיה מנוע מלכהן בתפקידו אלא אם כן יסכים להסדר למניעת ניגוד עניינים, והכל כהאי לישנא-

"... (ד) בתוך 21 ימים ממועד קבלת המידע הדרוש לשם בדיקת ניגוד עניינים, יקבע היועץ המשפטי אם מתקיים ניגוד עניינים במי שעומד להתחיל לכהן כחבר מוסד תכנון מקומי או בחבר מוסד תכנון מקומי, לפי העניין; היועץ המשפטי ימסור את חוות דעתו בלא דיחוי למי שחוות הדעת ניתנה לגביו וכן ליושב ראש מוסד התכנון הנוגע בדבר.

ה) (1) קבע היועץ המשפטי כי מתקיים באדם ניגוד עניינים תדיר, לא יחל לכהן כחבר מוסד תכנון מקומי או יחדל מכהונתו, לפי העניין.

...

ו) קבע היועץ המשפטי כי מי שעומד להתחיל לכהן כחבר מוסד תכנון מקומי או חבר מוסד תכנון מקומי, עלול להימצא במצב של ניגוד עניינים שאינו ניגוד עניינים תדיר, יקבע הסדר למניעת ניגוד עניינים שלפיו יפעל אותו אדם, או יורה על עריכת שינויים בהסדר למניעת ניגוד עניינים שנקבע בעבר; הודיע מי שנקבע לגביו הסדר למניעת ניגוד עניינים על הסכמתו להסדר, רשאי הוא להתחיל לכהן כחבר מוסד התכנון, ואם הוא מכהן כחבר מוסד התכנון - ימשיך בכהונתו, והכול בכפוף לתחולת ההסדר; **לא הודיע אותו אדם על הסכמתו להסדר - לא יתחיל לכהן, ואם הוא מכהן - יחדל מכהונתו...** (ההדגשות לא במקור)

4. להווה ידוע, כי תנאי ראשוני לבדיקת ניגוד העניינים של חברי מוסדות התכנון הוא מסירת המידע הדרוש על ידם, וחובתם זו אף מעוגנת בסעיף 444(ב) לחוק ובהוראות סעיף 83(יב) (סעיף התחולה והוראות המעבר) בתיקון 101 לחוק:

"... (ב) מי שעומד להתחיל לכהן כחבר מוסד תכנון מקומי ימסור ליועץ המשפטי את המידע הדרוש לשם בדיקת ניגוד עניינים, לפני תחילת כהונתו."

...

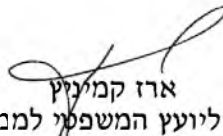
"83(יב) חבר מוסד תכנון מקומי המכהן ערב תחילתו של חוק זה, ימסור ליועץ המשפטי של מוסד התכנון מידע כאמור בסעיף 444 לחוק העיקרי, כנוסחו בסעיף 19 לחוק זה, בתוך 45 ימים מיום התחילה, והיועץ המשפטי של מוסד התכנון יבדוק את המידע כאמור לפי הוראות אותו סעיף עד יום תחילתו של הסעיף האמור..."

5. מהוראות החוק עולה, בין היתר, כי חתימה על הסדר למניעת ניגוד עניינים, אם וככל שעל פי המידע שנמסר ליועץ המשפטי יש לחבר ניגוד עניינים שאינו תדיר, מהווה תנאי לכהונה כחבר במוסד התכנון. נוכח הוראות החוק העיקרי והוראת התחולה, **חבר מוסד תכנון מכהן אשר לא מסר את המידע הדרוש לשם בדיקת ניגוד עניינים, לא יוכל, ככלל, להמשיך לכהן בתפקידו.** למען הסר ספק יצוין, כי ברי שאם המידע על ניגוד העניינים הגיע ליועץ המשפטי שלא בשל העברת המידע מחבר מוסד התכנון עצמו, יש להעמיק ולחקור בדבר, ובכלל זה על דרך עמידה על מילוי השאלון לדוגמא ע"י חבר הוועדה.

6. עור ברור, כי תיקון חדש זה מחייב תקופת התארגנות והיערכות. נדמה כי לכך כיוון המחוקק כאשר קבע תחולה נדחית לסעיף 444 לחוק. מקובל וידוע במקומותינו כי תקופת ההתארגנות לשינוי מערכת אורכת זמן; עוד ניתן לקבל טיעון כי קיימת חוסר בהירות מסוימת בדבר תחולת הוראות סעיף 444 על חברי מוסדות תכנון מכהנים. דא עקא, שתקופת התארגנות זו חייבת להסתיים, ואת הוראות החוק בענין יש לקיים כלשונו ולמצער כפרשנותן המסתברת.

7. משכך, נבקש כי היועצים המשפטיים של הוועדות המקומיות, שטרם עשו זאת, יפעלו לקבל, עד לאמצע חודש דצמבר, את המידע הנדרש מחברי מוסדות התכנון לצורך בדיקת ניגוד עניינים אפשרי. לעניין זה נזכיר שוב כי הופץ לשימושכם שאלון לדוגמא לבדיקת ניגוד עניינים של חבר מוסד תכנון מקומי, וניתן בהחלט לעשות בו שימוש.
8. בהמשך לכך, את הבדיקה באשר לקיומו של ניגוד עניינים תדיר או בדבר הצורך בעריכת הסדר ניגוד עניינים יש לסיים עד אמצע חודש ינואר, ולכל המאוחר עד לסוף חודש ינואר 2015, ועל סמך הממצאים העולים מבדיקה זו, לפעול כאמור בהוראות החוק.
9. בהמשך לאמור לעיל, ולטעמנו, חבר מוסד תכנון אשר לא ימסור את המידע כאמור בסעיף 6 לעיל במועד ולכל המאוחר ב-31/12/2014, יהיה מנוע מלכהן בתפקידו ולהשתתף בישיבות הוועדה המקומית, באשר בהעדר שיתוף פעולה מצדו של בעל הענין, לא יוכל היועץ המשפטי לקבוע אם קיים ניגוד עניינים, אם לאו.
10. נבקש להזכיר כי משרד המשפטים יעמוד לרשותכם, ככל שיידרש, לצורך מענה על שאלות בנושא ניגוד עניינים, ולצורך מתן דוגמאות של הסדרי ניגוד עניינים.

ב ב ר כ ה

ארז קמינין
משנה ליועץ המשפטי לממשלה

העתק: דינה זילבר, משנה ליועץ המשפטי לממשלה (יעוץ)
דני חורין, ממונה בכיר יעוץ וחקיקה (יעוץ)
כרמית יוליס, ראש אשכול (קניין), יעוץ וחקיקה (אזרחי)
ערן עסיס, יעוץ וחקיקה (יעוץ)
אפרת דון יחיא, סגנית היועץ המשפטי למשרד הפנים
שירי ברנד, סגנית מנהלת מינהל התכנון
היועצים המשפטיים לוועדות המחוזיות